

NAUJIENOS

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirmadienis Monday, August 13, 1979

Nr. 187

IRANAS NUTRAUKĖ SUTARTIS SU AMERIKA

LKP CENTRO KOMITETAS PERSPĖJO APIE "BURŽUAZINĘ PROPAGANDĄ"

Gegužės mėnesį Vilniuje įvykusiame LKP Centro Komiteto plenumo buvo daug kalbama apie "buržuazinę propagandą" ir "reakcingos išeivijos" veiklą (Tiesa, 1979.V.18): LSSR KGB pirmininkas J. Petkevičius skundėsi "priešais", kurie "stengėsi paskirti nacionalinės nesantaikos sėklą, naudoja sionizmo ginklą, spekuliuoja tikėjimo laisve, liaupsina įvairaus plauko atskolūnus"; o kai kurie Vakarų propagandos organai ir "specialios tarnybos, kurstydami nacionalistines nuotaikas, panaudoja tam reakcingos išeivijos centrus ir organizacijas".

Tiesos redaktorius A. Laurinčiukas tvirtino, jog "žurnalistai negali likti abejingi ir smeižti, kuri iš istorijos kapinyne ištraukia ir pila ant Tarybų Lietuvos įvairaus plauko 'balsai'... išsijuoję pučia antitarybinius burbulus... Tuoj tarpu ne vienas iš jų slepia savo piktadarys, padarytas Antrojo pasaulinio karo metais, daugelis iš jų nesenai plojo Kinijos operacijai Vietname žemėje".

Lietuvos Komsomolo CK pirmininkas sekretorius V. Baltrušas ragino "visada atsižvelgti į suaktualėjusias buržuazines propagandas, pastangas transformuoti tarybinio jaunimo pasaulėžiūrą, depolitizuoti jį, skiepyti nacionalistines, religines pažiūras, kapitalistinio gyvenimo būdo standartus. Todėl negalima taikstyti su tokiais atvejais, kai komjaunimo organizacijos nesigilina į jaunimo interesus, politikius, pomėgius, dirba ideologinį darbą paviršutiniškai, šabloniškai, neįdomiai".

VLIKO PIRMININKO SVEIKINIMAS JAUNIMO KONGRESUI

Dr. Kazys Bobelis pasiuntė šią telegramą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Keturtajam Kongresui Anglijoje:

Labai apgailestauju negalėdamas dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Keturtajam Kongrese. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir savo vardu nuosirdžiai sveikinu šį įspūdingą sąskrydį, kuris liudija mūsų jaunimo laisvajame pasaulyje tautišką atsparumą. Jaunimas yra mūsų tautos ateitis, ir jo talka mūsų okupuotai Tėvynei yra labai svarbi. Linkiu Kongresui darnaus ir našaus darbo, kuris ryžtingai būtų tęsiamas grįžus į savo kraštus. (Elta)

Nustatyta, kad jūros gyvūnija užtroška tose vietose, kur mineralinis aliejus dengia vandens paviršių.

Prez. Carteris su šeima praleis savaitę, beplaukiadamas upės laivais.

KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 13: Radegunda, Ipolitas, Elyvrė, Gilvilas.

Saulė teka 5:54, leidžiasi 7:56. Oras pragiedrės.

\$50,000 už ieškomą nusikaltusį nacį

VIENA, Austrija. — Nacių ieškotojas Simon Wiesenthal viešai paskelbė, kad jo vadovaujama organizacija sumokės \$50,000 tam asmeniui, kuris nurodys slapstymosi vietą veiklaus nacio Josef Mengele.

Savo laiku Auschwitz nacių stovykloje Mengele tvarkė žydų ir kitų suimtųjų nacių priešų žudynes. Karo pabaigoje dr. Mengele pabėgė į Pietų Ameriką. Po kuro laiko apsigyveno Paragvajuje. Paaiškėjo, kad Paragvajaus vyriausybė atėmė iš Mengele Paragvajaus pilietybę, kai nustatė, kad jis organizavo suimtųjų žmonių žudynes Auschwitz. Wiesenthal tvirtina, kad Mengele įsakė nužudyti 400,000 žydų vien tik Auschwitz stovykloje.

Paragvajaus aukščiausias teismas praeitą trečiadienį atėmė pilietybę visiems tiems užsieniečiams, kurie nuo 1960 metų dingę iš Paragvajaus. 1959 metais dr. Mengele tapo Paragvajaus piliečiu, o nuo sekančių metų vyriausybės organai neturi jokios žinios apie jį. Dokumentai rodo, kad 1960 metais jis parduovė Paragvajaus ūkininkams vienos firmos Vokietijoje gamintą žemės ūkio mašiną. 1960 metais jis dingio iš prekybos ir iš Paragvajaus. Wiesenthal mano, kad Mengele su šeima gali slapstytis dideliame Paragvajaus miškų ūkyje.

Turkai jaunuolėi skirs 10 metų

ISTAMBULAS, Turkija. — Turkų teismai planuoja 18 metų Amerikos jaunuolę paskirti 10 metų kalėjimo už narkotikų pardavinėjimą. Gabi Kalifornijos studentė Loretta J. Dooley gavo progą praleisti atostogas pas vieną turkų šeimą ir pateko bedon.

Erdvių laboratorijos (Skylab) kritimą planavęs matematikas William J. Perry paskirtas Kennedy komplekso skriejimui planuotoju. Jo apskaičiavimai buvo patys tiksliausi.

Fordo Co. turės atšaukti 420,000 Capris automobilių pataisyti diržus, šviesų mygtukus ir aliejui turėti vamzdžius.

Iš Baltųjų Rūmų atleistas Daniel Morgan už nemokėjamą mandagiai kalbėti.

Illinois, Indianos ir Ohio valstijose iškrito 3 coliai lietaus.

Simtamečio Adomo Varno kūrinys

IZRAELIO KARO PAJĖS VERŽIASI Į LIBANĄ

GRUPE IZRAELIO KARIŲ IŠSPROGDIŲ NAMĄ IR GRĮŽO Į IZRAELĮ

BEIRUTAS, Libnas. — Izraelio kariuomenės dalinys penktadienį įsiveržė į Libano teritoriją, pasiekė jiems reikalingą ūkininko namą, esantį tik 50 jardų atstume nuo Jungtinių Tautų kariuomenės centro, viską iškėlė į padanges, ir vėl ramiai pasitraukė į Izraelio teritoriją. Pasienis, rodos, stropiai saugomas, bet Izraelio kariuomenės dalinys ne tik ramiai pasiekė jiems reikalingą apgyvendintą ūkininko namelį, paverstą į karą medžiagos sandėlį, bet tuojau organizuotai pasitraukė į Izraelio teritoriją.

PALESTINIEČIAI UŽMUŠE DU ŽMONES

Praeitą ketvirtadienį Jeruzalėje sprogo palestiniečių palikta bomba, užmušdama du nekalčius vietos gyventojus. Izraelio karo vadovybė pranešė, kad palestiniečiai bus nubausti.

Iš Selmos į Montgomery

SELMA, Alabama. — Apie 50 Ku Klux Klano narių praeitą penktadienį pradėjo 50 mylių ilgumo eisną keliais iš Selmos į Montgomery "parodyti juodžiams galtąją jėgą", užtikrindami, kad iki žygio pabaigos jų maršuojančių skaičius išaugs iki 2,000, bet sekančią dieną iš 50 drobulemės apsiatusių KKK bebuvė vos 30, kuriuos lydi apie 50 truperių ir šerifo policijos.

Plentas tarp Selmos ir Montgomery juodžiams yra pasidarys istoriniu keliu, kuriuo jų vadas, civilinių teisių kovotojas Martin Luther King prieš 15 metų pravedė pirmąją juodžių gausią demonstraciją Alabamoje.

Kardinolas Cody rengiasi skristi į Romą įvairiems reikalams aptarti.

Indianos ir Illinois valstijose ieškomas Melvin Guyon, Clevelande nušovęs FBI agentą.

Chicago policijos vadas J. DiLeonardi atleido 30 policininkų, nesupratusių pareigų.

Prezidentas rūpinasi rinkimais

WASHINGTON, D.C. — Praešimai rodo, kad nuo šios savaitės prez. Carteris kreips daugiau dėmesio artėjantiems rinkimams kampanijai. Prezidentas dažniau teriasi su Hamilton Jordanu ir telefonu kalbasi su gubernatoriais.

Prezidentas jaučia, kad sen. Kennedy veda labai atkaklią rinkiminę kampaniją. Visa eilė aštrios plunksnos žurnalistų dirba senatoriui. Atkaklūs Kennedy draugai pataria Carteriui visai nekandidatuoti, bet prezidentas nekvepia dėmesio į tokius patarimus. Viceprezidentas Mondale pareiškė, kad pirmi-niuose rinkimuose prez. Carteriui teks įveikti sen. Kennedy, o vėliau teks persiimti su respublikonų kandidatu.

Užpylė 688,827 duobes, ar tiek jų priskaitė?

CHICAGO. — Nors tai mažą pagūdą motoristams ir dviratinkams, kurie vis tebeįvažiuoja į duobes, bet miestas vis vien skelbia, kad jo darbininkai sutvarkė daugiau kaip pusę milijono duobių nuo tos dienos, kai šimet prasidėjo gatvių taisymo programa.

Apie 300 Gatvių ir sanitacijos departamento tarnautojų darbuojasi, taisydami žalą, kurią padarė praėjusioji nuožmi žiema. Departamento komisnieriiaus pavaduotojas Robert Marzullo net paskelbė, kad nuo gatvių taisymo pradžios nuo pavasario iki liepos 31 dienos priskaičiuota (ir užpilta) 688,827 duobės.

Aš turiu teisę kalbėti, o ne tu, — pasakė Rand J. Araskop, naujai išrinktas IIT prezidentas, rinkimus pralaimėjusiam, bet savo kalbos nutraukti nenorėjusiam prezidentui H. Geneen.

Majorė Jane Byrne įsakė taxi bendrovėms paleisti daugiau mašinų miesto gatvėms.

Tikisi gauti didelę paskolą

WASHINGTON, D.C. — Chrysler bendrovės vadovybė, patyrusi, kad Kongreso finansų komitetas yra pasirošęs lengvomis sąlygomis paskolinti bendrovei 750 milijonų dolerių, labai džiaugiasi, nes jie yra įsitikinę galimybę atstatyti bendrovę. Chrysler pagamino geras mašinas, bet neturėjo pinigų, kad negalės jų parduoti. Chrysler automobilis suvaržyto daug gazono, o žmonės nenorėjo pirkti mašinų, kurių moteriai daug gazono suvaržyto. Žmonės nori tokių motorų, kurie mašinas galėtų nuvežti net iki 30 mylių vienu galonu gazono. Numatyta pagamintas mašinas išvežti į tuos kraštus, kur gazonas pigesnis, ir ten parduoti turto, o Amerikoje reikės pagaminti tokias mašinas, kurios ypač šiuo metu nevertotų tiek gazono.

Darbo partijos vadai nesutaria

TEL AVIVAS, Izraelis. — Izraelio Darbo partijos vadai, pralaimėję paskutinius rinkimus, dar ir dabar neranda būdo užmiršti antraštinius dalykus ir organizuoti rinkiminę kampaniją. Buvęs premieras Rabin tvirtino, kad pralaimėta dėl nepaprastai didelės neapykantos. Rabin Iddine Smor Peres už nemokėjamą įgyvendinti visiems priimtinos taikos, o Peres parašė knygą, kurią pavadino "Kambaryje atsiminimai", kurį jau išverstą į anglų kalbą ir šiomis dienomis pasirodys. Peres pasakoja, kaip Rabin aiškinosi dėl žmonos sąskaitų Amerikos bankuose. Daugelis darbiečių mano, kad abu partijos vadai turėtų pasitraukti.

Musulmonų žiaurumai

BEIRUTAS. — Sirija areštavo du musulmonų "Brolybės" lyderius, kurie įtarti suplanavimu ir įvykdymu skerdynės, kurioje birželio 16 dieną Sirijos šiaurvakario mieste Aleppo buvo nužudyta daugiau kaip 60 armijos kareivių. Laikraštis JAV Safir penktadienį paskelbė iš Damasko, kad Sirijos valdžios areštuotieji yra Hussni Abo ir Zuheir Zaklouta.

NORI IŠ JAV GAUTI LĖKTUVAMS REIKALINGŲ DALIŲ

NUTARIMAS NIEKO NESAKO APIE MOKEJIMĄ UŽ LĖKTUVUS

TEHERANAS, Iranas. — Irano ministerio pavaduotojas Sadak Tabatabai penktadienį viešai pareiškė, kad Irano vyriausybė, visapusiškai apsvačiusi klausimą, nutarė nutraukti su JAV visas karo medžiagos sutartis, siekiančias iki devynių milijonų dolerių. Tas pats ministerio pavaduotojas paaiškino, kad paliekamos galioje sutartys, liečiančios išsinešiojusias lėktuvų dalis. Irano valdžia nori gauti lėktuvams reikalingas išsinešiojusias ar sugedusias lėktuvų dalis.

JAV vyriausybė žinojo, kad dabartinė Irano vyriausybė nepildys pasižadėjimų, bet iki šio metu vyriausybė nepadarė jokio oficialaus pranešimo, o Irano vyriausybė nemokėjo JAV pinigų, nors jai pakartotinai buvo priminta.

Vicepirmininkas S. Tabatabai viešai spaudai pareiškė, kad Amerikos lėktuvai F-14 bombonešiai visi nereiškalingi, nes dabartinė vyriausybė visi nenumato tokio atsitikimo, kada jai kiltų reikalas juos varuoti. Tai nepaprastai brangūs lėktuvai, kurie buvo užsakyti ir buvusiai vyriausybei įteikti. Viceministeris nepasakė, ar naujoji vyriausybė yra pasižadėjusi minėtus lėktuvus grąžinti. Anksčiau buvusi Irano vyriausybė ir karo vadovybė tokių lėktuvų reikalavo ir juos užsakė, tuo tarpu viceministeris Tabatabai tvirtina, kad tokie lėktuvai Irano karo vadovybei visi nereiškalingi, nes jie neįeina į vadovybės strateginius konceptus.

Viceministeris Tabatabai taip pat nepasakė, kokių būdu vyriausybė rengiasi F-14 lėktuvų atsikratyti. Ar ji planuoja minėtus lėktuvus atiduoti amerikiečiams ir sumažinti skolas, ar ji rengiasi parduoti kitoms valstybėms, jeigu karo ir naikinimo metu minėti lėktuvai nebuvo sunaikinti ar apgadinti. Jis pranešė, kad Iranas turi 75 ar 80 tokių strateginio bombardavimo lėktuvų. Viceministeris taip pat pridėjo, kad daugiau negu tūkstantis lėktuvų visai nebetinka skraidymams, nes jiems trūksta išsinešiojusiu dalių.

Tabatabai pastebėjo, kad buvęs sachas taip pat užsakė 160 F-16A ir B lėktuvų, 7 E-2a lėktuvus ir 4 Spruance klasės lėktuvus. Visi jie yra brangūs ir sudėtingi lėktuvai.

Bet buvęs sachas Pahlevi, užsakydamas lėktuvus, nepasirašė jokios sutarties pagedusioms arba išsinešiojusioms dalims gauti. Geriausiai lėktuvai be pakeičiamų išsinešiojamų dalių kraštui visai nebetinka.

WASHINGTON, D.C. — Viceministerio Sadak Tabatabai pareiškimas yra pirmas šios rūšies viešas klausimo iškilimas. JAV vyriausybė jau du kartus kreipėsi į atsakingus Irano organus, prašydama mokėti skolas. Dieji Amerikos lėktuvai buvo

Pietų Amerika krautosi diktatūrai

QUITO, Ekvadoras. — Praeitą penktadienį, prezidento Carterio žmonai Rosalynn ir Valtybės sekretoriui Cyrus Vance ceremonijoje dalyvaujant, Quito mieste buvo prisiektas įvedintas ir pareigas naujai išrinktas prezidentas Jaime Roldos. Sekr. Vance savo kalboje naujai demokratinei valdžiai pridaėjo tvirtą ir glaudžią JAV kooperaciją.

Prezidentas Roldos, 38 metų amžiaus advokatas, valdžios pareigose neturintis jokio patyrimo, yra pirmas demokratiškai išrinktas prezidentas po devynių metų diktatūros režimo. Ekvadoras yra kalnuota, 7 milijonų gyventojų šalis, jau antrąjį Pietų Amerikos valstybę, pasiuntusi savo diktatorių generolą atgal į barakus, kur jis ir priklauso.

Pirmoji ką tik panašiai padarė Bolivija, kur prieš keletą dienų prezidentu buvo inauguruotas Walter Guevara Arze, baigiant 15 metų trukusį militaristų režimą.

Tornadai Wisconsin

Tuzinai tornadų, išsivysčiusių iš smarkių audrų Viduriniuose Vakaruose ir Didžiųjų Ezerų srityje, praeitą savaitę užmušė vieną žmogų Wisconsin, padarė daug žalos gyventojų nuosavybei ir per tris dienas iš eilės tūkstančius žmonių paliko be elektros energijos. Vien Wisconsin ketvirtadienio nakties audroje užregistruota mažiausiai 14 tornadų, ypač Oshkosh ir Madison apylinkėse.

Žymus gaujų priešas gaus aukštą pareigą

CHICAGO. — Nenuilstantis kovotojas prieš kriminalo sindikatą William Duffy numatytas paskirti viso Chicago miesto piktadarių investigacijų komandieriumi.

Duffy yra Chicago laikinojo policijos superintendente Joseph DiLeonardi pasirinktas kovai su organizuotu kriminalu.

Chicago policijoje tebevyksta nuožnių persiorganizavimas. Skelbiama, kad iš 24 distrikto komandierių 8 bus išpareigų atleidžiami.

Pastebėjus pagal Irano vyriausybės užsakymą, bet naujoji Irano vyriausybė ne tik nemokėjo, bet ir priminimus nieko neatsakė. Pareiškimas spaudai nieko nereiškia, bet yra vilties, kad dabartinė vyriausybė pradės šį klausimą spręsti. Washington, žinoma, kad Tabatabai labai gerai informuotas apie ką eina kalba.

CHICAGO SAVINGS AUGA IR PLEČIASI

Chicago Savings & Loan Association, nežiūrint į pakaitas pietinėje Chicagos dalyje, ne tik stiprėja, bet ir plečia biznį.

Chicago Savins pastatė puošniai įrengtą bendrovės priedą, prie kurio automobiliai gali labai lengvai privažiuoti ir, neišlipdami iš mašinos, gali padėti savo savaitines ar mėnesines santaupas.

Privažiavimas prie taupymo bendrovės langelių labai patogus, be jokių trukdymų nei laukimo, nes turi penkis plačius ir lygius automobilių takus privažiuoti prie langelių. Be to, dar yra du takai pėstiesiems, kuriems taip pat nereikia laukti bendrovės valandų. Jie gali gražiai ir saugiai taku prieiti prie taupymo langelio ir įmesti visas savo santaupas, kaip tai padaro automobiliai.

Specialus toks tautomobilistams ir pėstiesiems pastatytas naujas pastatas stovi šiauriniame Chicago Savings sklypo gale, prie 62-osios gatvės ir S. Western Avenue, visai prie didžiulės Sears & Roebuck krautuvės. Namas mūrinis, pamatai sustiprinti, kad niekas prie jų neprieitų, o aplinkui, taupymo pastato aptverta stūgi plytų tvora, o kad viskas gražiau atrodytų, labai gražiomis žaliosiomis vėlenomis išpuošta graži pievelė.

Savo laiku toje vietoje buvo kelios automobilių įvažiuojamosios elektros įrankių krautuvės. Jos visos nugriautos, išplistas naujas ir platus kiemas, baltomis linijomis išvedžiotas, kad mašinos galėtų laisvai privažiuoti prie langelių ir dar laisviau pasitraukti.

Namų nugriovimas, kiemo įrengimas ir pastato pastatymas gerokai užtruko, bet kai viskas buvo baigta, tai bendrovės vadovybė sukvietė grupę svečių būti liudininkais bendrovės augimo ir stiprėjimo. Šm. rugpjūčio 10 dienos rytą buvo privažiuojamo taupymo pastato atidarymas.

Iš anksto buvo nutiestas ilgas ir gražus kaspinas, prie kurio stovėjo visi bendrovės direktoriai ir kvietiniai svečiai, kuriuos prie kaspino sustatė pati Philomena Pakel, Chicago Taupymo bendrovės prezidentė ir direktorių tarybos pirmininkė. Philomena Pakel paprašė Timothy E. Griffin, Illinois taupymo

bendrovės komisierių. Jis tarė kelis žodžius, palinkėdamas Chicago Savings bendrovei sėkmingai plėsti savo biznį naujai pastatytu ir atidarytu pastatu.

Nukirpus kaspiną, ponis Pakelienė pakvietė visus ceremonijų dalyvius ir svečius užėti ir pažiūrėti, kaip naujas pastatas atrodo. Kaip prie kaspino, taip ir prie naujo pastato buvo nutrauktas didokas pluoštas įvairių fotografijų. Vienos prie kaspino, o kitos prie naujo namo durų ir viduje. Manoma, kad šiomis dienomis Naujienų skaitytojai turės progos pamatyti, kaip tas Chicago Savings pastatas atrodo ir kiek jis naujų lengvatų atneša taupytojams. Naujienų skaitytojai pamatys, kaip atrodo dviejų milijonų dolerių pastatas.

Apžiūrėjus namą, pirmininkė Philomena Pakel pakvietė visus svečius į nesitiktą naują. Pasirodo, kad Chicago Savings viršuje pastatė namą santaupoms lengvai įmesti, o apačioje pastatė namą apylinkės gyventojams — susirinkimams ir mitymams. Tai didelis, puikiai įrengtas ir gražiai papuostas namas. Anksčiau Chicago Savings tokį kambarį turėjo taupymo bendrovės name, o dabar, anos salės prireikus pačiai bendrovei, apylinkės gyventojams ir taupytojams pastatė geresnę ir dar parankesnę salę.

Dar labiau svečiai nustebė, kai nusileido pasižiūrėti apylinkės gyventojams pastatytos puikios salės. Labiausiai visus stebino skaniausiai kvepiančių lietuvišku maistu apkrauti stalai. Stalai buvo papuošti Neringos savininkės Buivydienės labai skaniai pagamintais ir paruoštais patiekalais.

Ant stalo buvo gerų lietuviškų dešrų, kopūstų, kugelių, šiltų bulvių, koldūnų, cepelinų, įvairių pyragaičių. Kai visi surado savo vietas prie stalo, tai klebonas A. Zakarauskas pasimeldė ir palinkėjo Pakelienei sėkmingai viską tvarkyti.

Prie garbės svečių buvo Illinois senatorius Frank D. Savickas, Illinois seimo atstovas Michael Madigan, Lietuvos Respublikos generalinė konsulė J. Daužvardienė, Illinois seimo atstovė Jane Barnes, dr. Raymond A. Bartz, bendrovės direktoriai William R. Sebastian, Margaret

Philomena D. Pakel

Nesekime naiviųjų pėdomis

Sovietų diktatoriai didelių rūpesčių nuolat skelbia, kad vienas svarbiausių socialistinio gyvenimo būdo bruožas yra visų visuomenės narių demokratinė lygybė, nepaisant rasinės, nacionalinės ir etninės priklausomybės. Tačiau, kai šiuo metu televizijos ekranuose pasaulis mato, kaip milijonai žmonių bėga iš aukščiausia minėtą "lygybę" naujai pradedančių skelbti sovietų infiltruotų komunistinių norimų paversti kraštu, nepaisydami pakeliui sutikti mirtį iš jau suklaidintų net savo pačių tautiečių rankų, mes prisimenam ir savo prieš 39 metus pergyventas tokio pat siaubo dienas. Mūsų pergyventų patyrimo nei gražiausiai apgaubingi komunistinės propagandos žodžiai nebe

istengs įtikinti. Stebėdami dabartinius pasaulio įvykius savo klaidios praeities vaizdus jautenimui būdo bruožas yra visų visuomenės narių demokratinė lygybė, nepaisant rasinės, nacionalinės ir etninės priklausomybės. Tačiau, kai šiuo metu televizijos ekranuose pasaulis mato, kaip milijonai žmonių bėga iš aukščiausia minėtą "lygybę" naujai pradedančių skelbti sovietų infiltruotų komunistinių norimų paversti kraštu, nepaisydami pakeliui sutikti mirtį iš jau suklaidintų net savo pačių tautiečių rankų, mes prisimenam ir savo prieš 39 metus pergyventas tokio pat siaubo dienas. Mūsų pergyventų patyrimo nei gražiausiai apgaubingi komunistinės propagandos žodžiai nebe

Ann Beleckis, Albert J. Kerelis ir John Pakel.

Philomena Pakel, padėkojusi visiems už atvykimą, pareiškė šiuos žodžius:

"Chicago Savings bendrovės naujas penkių takų privažiuojamas pastatas taupomiesiems pinigams įmesti yra mūsų bendrovės dviejų milijonų dolerių vertės plitimas. Mums visiems malonu, kad galima gerinti patarnavimus ir įvesti pagerinimus. Mes norime padėti visiems šios apylinkės gyventojams, kurių dalimi mes patys esame ir kuriems mielu noru norime patarnauti... Dėkojame visiems už atvykimą pamatyti mūsų vedamą darbą."

Svečiai dėkojo poniai Pakelienei už progą pamatyti pagerinimus ir už tokią gražią taupytojams ir apylinkės gyventojams pastatytą salę.

Kristina Austin

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymas, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gysa kalba, traukia akis. 50 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kondas, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos antrasis nūo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 145 psl. Kainuoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Kondas, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai D.L.K. Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 111 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršelias \$4.00.

Dangūs šiuo knygu yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atalankius 1 Naujienos arba atsiųsus čekį su pinigine pailaida.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAAPRASTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS.

Dr. A. J. Gussen — MINTYS IR DARBAS, 250 psl., lietuviškas 1908 metų įvykių, Jablonskio ir Totoraitis jaunais dienais ir sudirpinimas. \$4.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, juo priežiūra, sveikata ir grožis. Kietasis viršelias, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00. Minkštasis viršelias tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdiškai. Dabar tik \$2.00.

Šalima taip pat užsisakyti pašto, atsiųsus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant 50c. persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

kad kiekvienas mūsų šalies pilietis galėtų išmokti didžiosios rusų kalbos, kuri savanoriškai priimta, kaip bendra visų tarybinių žmonių istorinė savastis. Reikia pasiekti, kad rusų kalbos dėstymas visiškai atitiktų mokslo disciplinos ir auklėjimo tikslus — kalbos priemonėmis formuoti moksleivių komunistinę pasaulėžiūrą." (Tiesa, 1979 m. geg. 23 d.)

Tikriausiai sakant, toji "didžioji" rusų kalba ne priimta, bet žiauriomis priemonėmis pavergtos tautos primetama. Okupantas nebepajėgia pačios tautos gimtąją kalbą indoktrinuoti lietuvių komunistinio idejomis, žinodamas, kaip nuolat plinta po grindžio spauda, atverianti vakarų pasauliui vis daugiau tiesos ir šviesos, ko iš tikrųjų siekia mūsų tėvynės priešais. Siekia tautą namie surusinti, panaikinti jos vardą, kalbą ir iš istorijos puslapių išbraukti, prijungti prie komunistinės Rusijos, o iš-eiviją nuo tautos kamieno izoliuoti. Nors ir leidžiama ten gimes lankyti, bet su jais prie stalo ne daugiau penkių dienų pasivaikinti ir Lietuvos gamtą pamatius grįžti. Ryšiai paštu su artimaisiais taip pat izoliuojami, nes nei iš čia gali ką nori siųsti, nei iš ten gauti nors ir beprasmiškai aukštom mūto kainom okupanto naudai. Tai tik dar kartą įrodo vakariečių ir net kai kurių iš-eivijų "filosofų" naurumą tikėtis su sovietais draugystės ryšiais nusivylimu.

KNOW YOUR HEART

Every hour your heart puts forth enough energy to hoist a 150-lb. man to the roof of a 3-story building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

Matant vakarų pasaulio ir ypač JAV žmonių naivumą santykiuose su komunizmu, mums tremtyje belieka pareiga viešingumu sustiprinti savo jėgas, kad galėtume palengvinti pavergtiesiems broliams tėvynėje ir desifruoti vakarų pasauliui Lietuvos okupanto klastą, atverti jiems akis, koks pavojus tyko ir juos, jei laiku neatsibus ir toliau gyvens iliuzijomis. Kas turi protą, tas gali lankyti tėvynėje, nežiūrint senas ar jaunas, bet tokių okupantas nelaukia, nes iš tokių nesitiki sau naudoti, tvirtina lankytojai.

Emilija Cekienė
(Dirva 31 nr.)

Irane susirėmimas su kareiviais

TEHERANAS, Iranas. — Praeitą trečiadienį šiaurės Irano mieste Orundeja įvyko gana griežtas susikirtimas tarp vietos garnizono karių ir vietinės milicijos dalinio.

Kareiviai patyrė, kad trečiadienio rytą mūlos Chomeini partizanų kieme įvyko kruvinas susikirtimas tarp kareivių ir mūlos policininkų. Pasirodo, kad ilgas savaites kalėjime laikyti kariuomenės pulkininkas ir seržantas vakar buvo sušaudyti. Chomeini paskelbė visiems amnestiją, o dabar pats įsakė sušaudyti du karius. Kareiviai buvo besiruošę iššaudyti partizanų.

Ūkininkai apgailestauja PBB apnuodytų gyvulių

DETROITAS. — Michigano ūkininkai yra nemažai susikrimtę dėl daugelio gyvulių apnuodijimo chemikalų PBB (polibromated biphenyl), kuris dar

1973 metais buvo per klaidą įmaišytas į gyvulių pašarą, paruošdamas kaip Velsicol Chemical Corp. produktas. Tik du tyrinėtojai AMA žurnale išskėlė tą daug pakenkusią klaidą.

MEKSIKOS ALIEJUS DEGA IR TERŠIA

Jau kuris laikas Meksikos mineralinis aliejus dega, teršia vandenį, pakrantes ir sudaro pavojus vandens gyvams mirtiną pavojų, o Amerikai ir Meksikai dar ir didelių nuostolių, bet niekas, bent iki šiol, to taršalo ir gaisro nesutvarko.

Tam gaisrui ir naftos (oil) taršalui yra surastas būdas jam pašalinti, bet tam yra reikalinga stambesnė suma pinigų.

Jei kas sutiktų skirti tam reikalingi pinigai, tai aliejaus tarša ir gaisro pavojus būtų galima laiku pašalinti, t.y. išvalyti vandenį ir gaisrą užgesinti.

Vladas Sapėnas

— Politikai tyli apie Irano šachą. Jei nesikaityti Egipto prezidento Sadato ir dr. Henry Kissingerio, niekas nedrįsta pamerkti Irane vykdomų žudynių.

— Kissingeris išpėjo Kongreso komitetą, kad Rusijoje gali būti pakaiti, jei Brežnevas mirytų. Valdžia gali pateikti karo norinčiam jaunimui.

— Dabartinės Ugandos vadovybė reikalauja jiems atiduoti Idi Aminą, gyvą ar negyvą.

— Italai baimingai seka ugnikalnio Etnos vis didėjantį griausmą.

— Vokietijos santykiai su Izraeliu draugingi ir geri.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety.

Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain-reliever recognized safe Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED STAY IN THE RIGHT LANE.

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis. Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl. Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerių pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60604. Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	
Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
New subscribers please send:	
Chicago ir priemiesčiuose:	
metams \$33.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
viename mėnesiui \$3.30	
Kitose JAV vietose:	
metams \$34.00	
pusei metų \$19.00	
trims mėnesiams \$11.00	
viename mėnesiui \$3.60	
Užsienio:	
metams \$34.00	
pusei metų \$19.00	
viename mėnesiui \$3.60	
Nauienių eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60604. Telef. 421-6106.	
Pirmtus reikia siųsti pašto ženklu. Ordinarų karta su užkrymu.	

NAUJIENŲ rašinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadienis — iki 12 val.

Vyresnieji buvo žmoniškesni

Seni Amerikos lietuviai, turėję gana gerus ryšius ir pažintis Washingtone, buvo daug žmoniškesni, negu nuo rusiškų komunistų bėgusieji mūsų tautiečiai.

Amerikos lietuviai, prašydami praversti įstatymą, leidžiantį lietuviams įvažiuoti į Ameriką, nedarė jokių išimčių. Jie reikalavo leisti Amerikon įvažiuoti visiems lietuviams. Jie neskirstė pabėgusių lietuvių į politines partijas, tikybines grupes ar profesionalus. Jie reikalavo, kad nebūtų suskirstymų į grupes. Jie norėjo, kad visi lietuvių būtų priimti į Ameriką. Jeigu jau lietuvis su savo šeima bėgo nuo nacių ar nuo bolševkų, tai turėjo būti geri žmonės ir prašė vyriausybės leisti visus nuo sovietinės policijos ir nacių pabėgusius lietuvius.

Vėliau paaiškėjo, kad patys lietuviai pabėgę nuo komunistų, skirstė lietuvius į "savuosius" ir "svetimus". Kas priklausė jų partijai, tai tuos reikėjo į Ameriką priimti. O jeigu kuris priklausė kitai korporacijai, arba buvo kitos partijos narys, tai, pagal jų išskaičiavimą į Ameriką neturėjo būti įleistas. Kiek lietuvių pergyveno karčių neviltingas valandų, kol jie gavo leidimą sėsti į laivą ir atvykti į šią laimės šalį.

Amerikos lietuviai tokių suskirstymų nedarė. Jie rašė liudijimus kiekvienam, kurio šeimos vardą gavo ir galėjo iškviesti į Ameriką. Net Amerikos katalikai buvo žmoniškesni, negu iš Lietuvos išbėgusieji ir Ameriką pasiekusieji. Jie nekreipė dėmesio į Lietuvioje buvusius politinius atspalvius ir tikybines abejones ar tų abejonių plonybes. Svarbu, kad Amerikon patektų daugiau mūsų tautiečių, ir vėliau, o kai jie čia pateks ir įsikurs, tai gyvenimas bus pats didžiausias jų mokytojas.

Seni Amerikos lietuviai ruošė įstatymą visiems lietuviams, darė atidavimus visiems lietuviams, bet tam tikrą grupę lietuvių stengėsi padėti tik "saviesiems", palikdami už vartų tuos, kurie "kitai galvojo." Galima įsivaizduoti, kiek tie atskirtieji išgyveno.

Kai pasiklausai žmonių, paskirti palikti Europoje, tai tiesiog koku darosi. O vis dėlto Amerikon veik visi

pateko. Vieni atvažiavo anksčiau išplaukusiais laivais, o kiti vėliau plaukusiais. Amerikoje buvo vienas įstatymas visiems. Jis buvo visiems pritaikytas ir visi juo pasinaudojo.

Amerika yra didelė, veik visi rado progą įjungti į visuomeninį darbą savo energiją ir žinias. Reikia pasakyti, kad didelė lietuvių daugumą išitraukė į lietuvių gyvenimą ir į lietuviškas organizacijas. Dauguma jų nuėjo su respublikonais, o kiti nuėjo su demokratais, bet visi pripažino demokratinį principą ir demokratinį visuomeninių reikalų tvarkymą.

Šiandien pasižūrėjus į Amerikos Lietuvių Tarybą, tuojau matome suamerikonėjusius dypukus. Jie ir klausyti nenori apie buvusias diktatorines tendencijas. Jie kalba apie demokratinę partiją, apie balsavimus, apie visiems priimtinas taisykles nesusipratimams spręsti. Šiandien Amerikos Lietuvių Tarybą sudaro tiksliai trečtiniai, priėmusieji pagrindinius visuomeninio darbo metodus. Jie viešai klausinūs aptaria, žmonės įtikina, o leidžia daugumai spręsti.

Amerikon atvažiavusieji lietuviai trečtiniai tapo tolerantai. Jie leidžia visiems pasisakyti, bet jie nenori, kad mažuma primėtų savo valią didžiūmai.

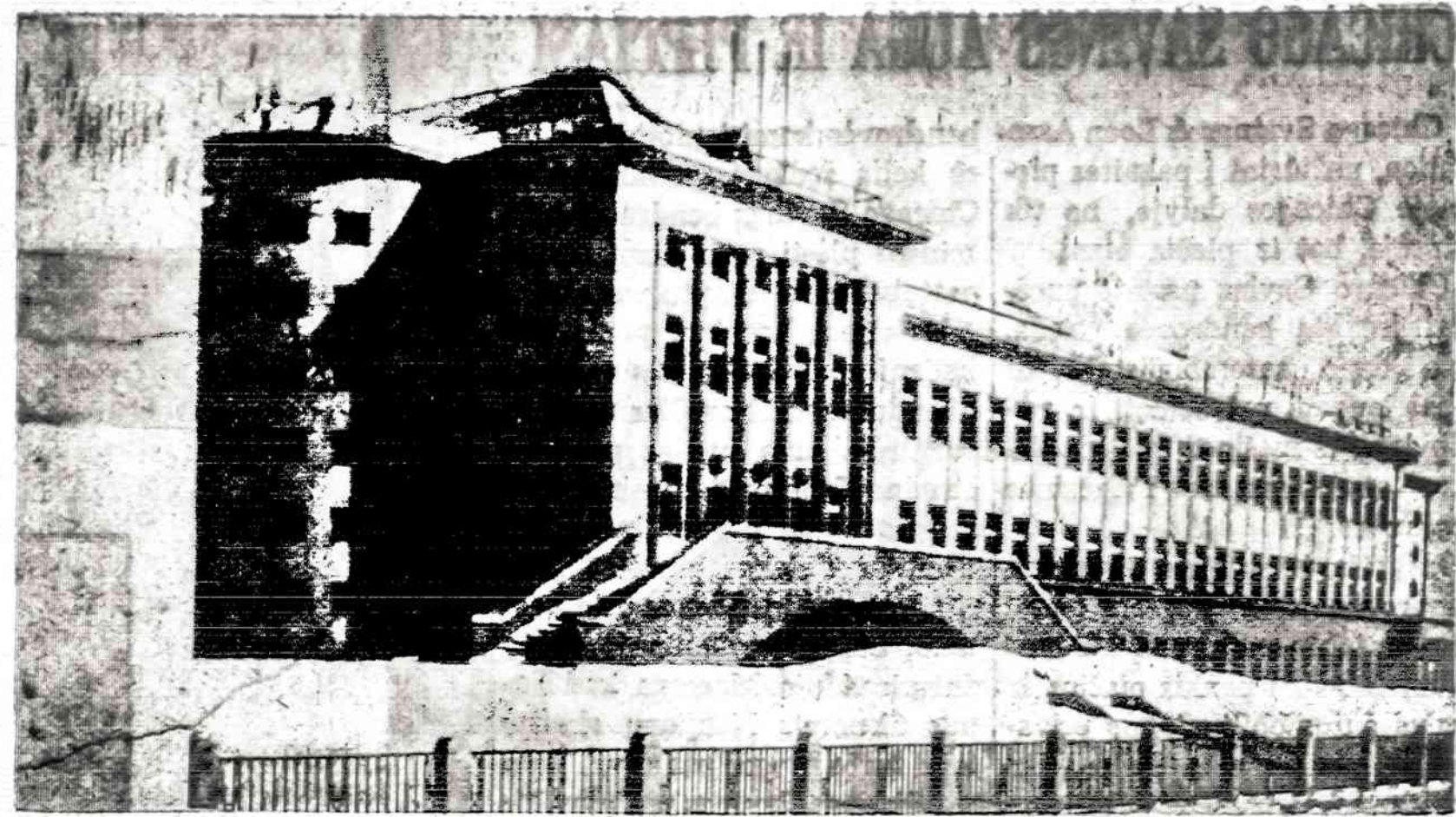
Naujai atvažiavusių tarpe dar yra užsilikusių ir vadizmo šalininkų. Jie nenori vadovautis demokratiniais Amerikos lietuvių principais, bet jie stengiasi naudoti nevykusiais vadizmo dėsniais. Vieni patys įsikala, kad jie daugiau žino ir privalo vadovauti, o kiti įtaigoti, kad jie yra gimę vadais ir privalo vadovauti.

Praktika parodė, kad vadizmo idėjos Amerikos lietuvių gyvenime neprigyja. Vadistai norėjo primesti Amerikos lietuviams Bendruomenę, bet nepajėgė jos organizuoti. Jie manė, kad seržantiški įsakymai bus geriausias metodas. Pasirodo, kad tikslūs ir teisingi vieno kapitono pranešimai buvo galingesni už seržanto įsakymus. Aktyvistų Bostone sukurtas truksmas prieš nuosirdžiai naudingą darbą dirbusį Leonardą Šimutį, jo neįsistūmų iš visuomeninio darbo, bet atkreipė dėmesį į žiaurius metodus, kuriuos ryžtasi aktyvistai vartoti prieš Amerikon juos atvezusius katalikus. Dar šiuose įpūdį paliko dešinioji bičiulių vado ranka. Prie konferencijos durų patarinėjusi atvykusieji atstovams: "Nebalsiuokite už Piežą". Šitas patarimas buvo pasakytas kiekvienam. Kodėl nebalsuoti už Piežą — nepasakyta. Net buvusieji dar iš šiandien nežino. Piežą pažinusių ne katalikai dienas leidžia pasitikėti šiuo švelnios sielos žmogum. Juo pilniausiai pasitikėjo Chicago arkivyskupija, tuo tarpu viską pertvarkyti pasiryžusieji atkaliai juo nepasitikėjo. Piežą suabėję atvykėlių ne katalikiškais metodais ir nebus išrinktas?

Vyresnio amžiaus lietuvių šitokiems žiauriems metodams nepritarė. Nepritarė jiems socialistai, nepritarė tautininkai, nepritarė ir katalikai. Prieš žiaurumus, melą ir šmeižtus protestuoja visi lietuviai. Jie traukiasi į šalį, nenori nieko bendro su jais turėti. Jie nepritaria žiaurumams. Jie gali būti tikri, kad žiaurimis priemonėmis jie niekad visų lietuvių netrauks į savo orbitą.

Nieko nepadarys ir tie užsispyrėliai, kurie nori ALTos konferencijai ar suvažiavimui primesti 6 punktus. Jeigu šeši punktai buvo atmesti laisva valia, tai prievarta niekas jų neprimės.

Itikėjimo metodas galėtų būti sėkmingesnis, bet

Paveiksle matome 1933 m. Sančiuose pastatytą aukštesniąją mokyklą

VL. BAKUNAS

Pastabos iš tolo Žodis priklauso Liet. žurnalistų Sąjungai

(Tėsinys)

Pagal Amerikos švietimo autoriteto George B. Emerson (1797-1881) definiciją: "...pastikėjimas saviimi yra heroizmo pagrindas". Kaip tik šitą heroizmo definiciją taikau Bronėi Gajauskieni. Ji keliauja, rašo, telefonu skambina, stūčia telefonais, prašo, maldauja — visur, kur tik nuvokia užtikti autoritetinę balsą Gajausko (Balio) laisvės reikalui. Daugumoje jos balsas išklausomas, bet... kai kur negirdimas. Bronė Gajauskienė, mano nuomone, yra vienintelė lietuvi moteris (vėkanti privataus asmens titulu), žinanti ir išsiviečiusi Washingtone politinės hierarchijos (senatorių ir kongresmanų) duris, daugiau ir dažniau negu mūsų dvigubi veiksniai kad daro — vienį įeiną per vienas duris, kiti (pirmiesiems įėjus) tuo pačiu reikalu — per kitas duris. Gal ir nėra ko stebėtis (tų veiksmų) kai kada nelabai našiais žygių rezultatais.

Parašyti apie Br. Gajauskienes pastangas išlaisvinti Balį Gajauską iš Sibiro vergijos reikėtų ištisos knygos. Užteks, turbut, jos ryžta pavaizduoti net ir vien tik tokiu pavyzdžiu: prieš porą savaitių ji dviejų dienų laikotarpyje kreipėsi į Amerikos senatorius ir kongresmanus telefonu iš Los Angeles (Santė Monikos) į Washington, D.C., su kai kuriais užmegzusi ryšį tiesiogiai, bet daugumoje tik su jų įstaigomis. Per tas dvi

diėnas ji tokių pasikalbėjimų (Los Angeles — Washington, D.C.) padarė net 84 (aštuoniasdešimt keturis). Nesunku supaprasti, kiek tie pasikalbėjimai pareikalavo energijos, pasiūlymų Gajausko reikalui ir... pinigų. Tai tik vienas Bronės Gajauskienes, ryžtingos vienos moters pavyzdys pastangose lietuvių kankiniui išlaisvinti.

Šių dienų jos žygius dar daugiau padarė svaresniais, kai po jos atsilankymo milijoninio tiražo dienraštyje "Los Angeles Times" redakcijoje, už poros dienų (1979.8.2 laidoje) pasirodė išamstus to laikraščio redakcijos nario Myrna Oliver (Times Staff Writer) straipsnis (Br. Gajauskienes pastangų išlaisvinti Balį Gajauską reikalui), pavadinamas "Moteris siekia atrinkti Sibiro kalėjimą".

Kaip toje dainoje: "...jeigu tai būtų mano valia", aš siūlyčiau (kam?) Bronė Gajauskieni paskelbti žymiausią 1979 m. lietuvi moterimi įsivijoje.

ATOSTOGAUJA EUROPOJE

Liėpos pradžioje Europon, ilgesnių atostogų, išvyko K. Karuza, Los Angeles šaulių Juozo Daumantė kuopos pirmininkas, toms pareigoms perrinktas, berods, jau aštuntiemis metams.

humatės kelionėje išbūti apie du mėnesius ir pasiekti Europoje kraštus, kuriuose jis dar

nėra buvęs. Mat, prieš tris metus jis taip pat lankėsi Europoje, buvijo daugelyje kraštų — valstybių, bet liko dar neaplankyta Portugalija ir Gibraltaras. Šį kartą nusistatęs ir ten pavyšėti. Šioje kelionėje dalyvavo PLJS-gos kongrese Anglijoje ir Vokietijoje, lankė ten savo pažįstamus, prisirinko daug idomių išpučių, kuriais žadėjo pasidalinti su "Naujienų" skaitytojais, kai grįžęs paršys platesnius kelionės prisiminimus.

Jei viskas klostysis pagal planą, K. Karuza buvo numatęs pasiekti net ir Jeruzalę, o gal ir Egiptą. Sėkmės kelionėje.

K. Karužai išvykus, jo (kaip šaulių kuopos pirmininko) pareigas eina pirmasis vicepirmininkas J. Naujokas.

NĖRA KUR "PIKNIKAUTI"

Tiesiog skamba paradoksu, kad Los Angeles lietuvių, gyvenančių žemės kampelyje, kur "saule žeme ritinėjasi vasara ir žiema", neturi vietos piknikams — gegužinėms. Daug metų lietuvių piknikai buvo rengiami (ir gausiai lankomi) viename mieste — Vesųjų parke, kuris, dėl labai griežtų potvarkių, lietuviškiems piknikams "užsidarė". Gerai, kad čia yra turtingų lietuvių su pakankamai didelėmis "sodybomis" ar "kiemais", kur retkarčiais viena ar kita draugija, esanti arčiau savininko sirdies, surengia pikniką — gegužinę, bet tai nėra tas, kas būdavo anksčiau didžiuliam Arroyo Seco parke. Vis tiek gerai, kad tiek.

Štai liėpos 29 d. įvyko net du piknikai: D.L.K. Birutės Draugijos — Rūtos ir Petrų Sakų "sodyboje" (Glendale); nes R. Sakienė yra tos draugijos pirmininkė. Kitas piknikas — Santė Monikos Lietuvių Klubas — E. ir J. Sinkių "Kieme". Abie. Nukelta į 6 psl.

ŽODIS NUGALI KARDĄ

(Autentiškas tekstas Vytauto Širvydo paskaitos 50-tam SLA seimui, Cleveland, Ohio, 1979 m. birželio 30 d.)

(Tąsa)

Antras didysis Amerikos lietuvių subruzdymas jau turėjo tiesioginio ryšio su spaudos draudimu. Susivienijimo veikėjai kunigai Žilinskas, Antanas Kaupas ir Antanas Miliukas, dar klierikais būdami, sumanė įrengti lietuvišką skyrių Pasaulinėje 1900 metų parodoje Paryžiuje, kad, kaip Mykolas Biržiška vėliau sakė, pasauliui "parodyti lietuvių tautos kultūringumą bei Rusijos caro jai daromą skriaudą."

Atsiklausus to meto Amerikos lietuvių laikraščių redakcijas, Parodos komitetas buvo išrinkti žinomesni veikėjai, daugumoje Susivienijimo žmonės, būtent, kun. J. Žilinskas, dr. J. Šliūpas, kun. A. Miliukas, Vienybės Lietuvininkų redaktorius Petras Mikolainis ir naujas šio laikraščio leidėjas Juozas J. Paukštis. Atsiųskta aukų ir visuomenė sumetė \$2,168. Skyriaus įrengimas ir išlaikymas šešetą mėnesių kainavo \$1,414. Tiems laikams tai buvo gana stambi suma, kuri mity dienų doleriais gal siektų apie 75 tūkstančius ar daugiau.

Ta proga kun. Žilinskas parašė ir Parodos komiteto vardu išleido pirmąją Amerikos lietuvių

vių knygų ir laikraščių statistiką, kuri apėmė laikotarpį nuo 1875 iki 1900 metų. Savo keliu kun. A. Miliukas išleido tris laidas dailaus albumo su paveikslais istorinių Lietuvos vietų, žymių veikėjų fotografijomis ir Lietuvos kaimiečių gyvenimo vaizdais.

Rusų ir vokiečių diplomatai paspaudė Prancūzijos vyriausybės pareigūnus neduoti oficialės vietos lietuviams parodoje, bet per draugus prancūzus jie gavo pastogę gretimame Etnografiniame muziejuje. Lietuviškas skyrius vaizdavo bakužės vidų piršlybų metu, buvo išdėstytos lietuviškos drobės, audiniai, juostos, gintaras ir Amerikos lietuvių išleistos knygos. Iš Amerikos atvykęs kun. Žilinskas pateikė Europos mokslo vyrams paskaitą apie lietuvių tautos kilmę, ypatinai išskeldamas tada madoje buvusią Basanavičiaus teoriją apie mūsų kilmę iš Balkanuose senovėje garsios trakų tautos.

Pirm parodos, Susivienijimo veikėjai nukėlė ypatingą ginklą kovoti prieš spaudos draudimą. Mano tėvas apie tai rašė: "Kai mūsų spauda buvo užmaugta, išeivių būrelis Amerikos lietuvių krašte sukūrė Tėvynės mylėtojų draugiją, kuri iš narių rinkdavo kas mėnuo po penketuką ir spausdino draudžiamas lietuviškas knygas, kurias vėliau per knygnešius dovanai ar pusdykiai platino po Lietuvą."

Draugijos sumanytoju buvo Susivienijimo Centro sekretorius Jurgis Kazakevičius 1896 me-

tais. Jam tuojau pritarė kitas Susivienijimo veikėjas Tamas Strauskas. Iki draudimas buvo atšauktas, Tėvynės mylėtojų draugija per aštuonetą metų išleido 12-ka knygelių. Savo gyvenimą apvainikavo 1910 metais, kada jos pirmininko Broniaus K. Balučio ypatingai energingų pasidarbavimų išleido šešeta skoningai apipavidalintų dr. Vincė Kudirkos raštų tomų, ikišiol jokio kito leidėjo nebepakartotų.

Tuo pačiu laikotarpiu nesnaudė ir kiti leidėjai. Susivienijimas išleido 9 knygas, Vienybės Lietuvininkų 42, kun. Miliukas 56, Olšauskas 43, Vincas Šliakys — Stagaras 35, kun. Petras Saurusaitis 11, Jonas Tavanėvičius 10. Viso išleista 246 knygos, skaičiumi 273 tūkstančių egzempliorių, su iš viso 27,776 puslapiiais. Kiek per knygnešius jų Lietuvon pateko dar neištirta mūsų istorikų tema. Vilniuje 1904 metais pradėjęs eiti Lietuvos ūkininkas skelbė rusų muitinių Kauno gubernijos pasieniu konfiskuotų leidinių statistiką, pagal kurią nuo 1896 metų kasmet būdavo sugriebiama vidutiniškai po 20 tūkstančių egzempliorių. Jei lietuviškų knygų čia būtų tik dešimtas nuosimtis buvę ir tai per aštuonetą metų būtų virš 16,000 egz.

Susivienijimo išleistų knygų tarpe buvo anglo istoriko, A. E. Freeman'o Europos istorija. svarbi tuo, kad vaizdavo Europos mažųjų tautų kovas už politines laisves iš jas slėgusių imperijų. Tokiu būdu galėjo būti įkvėpimas lietuviams.

Kitas tautinio įkvėpimo veiklas buvo Simano Daukanto Būdas senovės lietuvių, kuri Juozas Paukštis išspausdino 1892 metais išdailintą Susivienijimo nariams. Parašęs pirmąją Amerikoje išleistų lietuviškų knygų statistiką, kun. Žilinskas parašė ir pirmąją Amerikos lietuvių istoriją, pirmą ją perleisdamas per organą Tėvynę, pavadinintu Lietuvių Amerikoje.

Vieno didžiųjų Susivienijimo nuopelnų anuo draudimo metu bene bus 11-to seimo paskelbtas kongresas parašyti praktišką lietuvių kalbos gramatiką. Pats konkursas buvo pirmutinis mūsų literatūroje taip Amerikoje, kaip Lietuvoje. Nesitikėta fasti tinkamų žmonių Amerikoje, todėl atsideda šviesuomene Lietuvoje, bet ji dėsė veik trejetą metų, nors Susivienijimas siūlė antems laikams aukštą premiją — simtą dolerių.

Pagaliau atsiliepe jaunas studentas Petras Avizonis, kuris kun. Žilinskiui prishuntė savo parašytą studentams naudoti gramatiką. Kunigas ją sugrąžino, paprašydamas tam tikrais atvili-giais papildyti. Laimė, Avizonis gavo kalbininko Jono Jablonskio prizą padėti. Tikrovė Jablonskis parašė veik visai naują gramatiką, kurią Susivienijimas 1901 metais Tūlėje ir išspausdino, kun. J. Tumui — Vaidagnui prizą ir korektūrą.

(Būs daugiau)

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Visi ligonius pagal susitarimą.
Jei nepasitiepia, skambinti 374-8006

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicine direktorius
938 S. Main Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBŲ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2614 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. su susitarimu. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antradienį, 1-4 popiet,
ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS.
Ofisas 2452 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmą, antrą, trečią,
ir penktą, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
nais 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų - Protezų Med. Ban-
gas. Speciali pagalba klymoms.
(Archi Suaportas) ir t. t.
val.: 9-4 ir 8-8, šeštadieniais 9-1
2650 West 63rd St., Chicago, IL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

DR. A. MILIUS

Moterų ligos, chirurgija.
5037 Central Ave.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-1004

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. BERENAS
Tel. WA 5-8062

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,
1490 KIL A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
- 5:30 val. popiet. Šeštadieniais
ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.

Vadėja Aldona Daukus
Telef.: HEmeck 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTIS

Programos vadėja

Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.

Visos laidos iš WOPA stoties,
banga 1490 AM.

St. Petersburg, Fla., 5:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

Šokanti indų deivė šyva

GARY, INDIANA

LIUDNA ŽINIA MCSŲ MAŽAI IR IŠSIBLAŠ-
KIUSIAI LIETUVIŲ KOLONIJAI

Š.m. liepos mėn. 3 d. palaido-
jo senatvės sulaukusią Petronė-
lę Omilevičienę. Čia mūsų apy-
linkėje gyvena dvi dukterys:
Mrs. Angelė Stringer su šeima ir
Teresė Urbonas su vyru. Lie-
tuvoje liko sūnus Pranas.

Mus visus, a.a. Petronėlės pa-
žįstamus, labai nustebino mir-
ties pranešimas vietiniame laik-
raštyje, kur net nepasakyta ko-
kioje laidojimo įstaigoje randa-
si mirusios kūnas.

A.a. Petronėlė, kad ir senyvo
amžiaus, bet buvo žvali, visus
lietuvius ir jų parengimus mėgė-
tanti moteris. Mes, jos pažįsta-
mi, veždavomės ją į Čikagą ir
kitur, kur vienoks ar kitoks lie-
tuviškas subuvimas, nes ji mė-
go kompanijas ir buvo įdomi
pasikalbėjimuose ir savo atsi-
minimuose.

Bet... bet kartais gyvenimo
ironija suteikia nenumatytus
skaudžius pergyvenimus ir gal
net sutrupina amžių.

A.a. Petronėlės duktė Angelė
turi šeimą, leidžia vaikus į
mokyklą, bet vis tiek raskavo ga-
limybę laisvą nuo laiko parsivež-
ti į namus savo motiną pasi-
džiaugti su anūkais.

Antroji duktė — Teresė — gy-
vena kartu su vyru. Šeimos ne-
turi. Kartu gyvena ir velionė
Petronėlė, gaudama kad ir kuk-
lią senatvės pensiją.

Keletas metų atgal, duktė Te-
resė prasigyveno kažkokį neaiš-
kios veislės šunelį. Išprausė, ap-
kirpo, nudažė kojų nagus ir da-
vė vardą "Meška".

Taip išpraustas ir apžiūrėtas
šunelis negalėjo gyventi savo
būdoje ar sklepe, bet be jokių
ceremonijų "okupavo" velionės
miegamąjį kambarį, gi velionė
atsidūrė prie glaudoje (Ross
Care Center), kur ir baigė savo
amžių.

Pagalvokime ką velionė turėjo
pergyventi, atsidūrusi prieglau-
doje. Ji angliškai kalbėjo labai
mažai. Nei skaityti, nei rašyti
nemokėjo, gi ją aplankiusiems
pažįstamiems duodavo suprasti,
kad jos širdis plyšta iš sielvarto
ir vienatvės.

Reikia manyti, kad likimas
nedovanos tai pigius blizgučius
mėgstamiajai dukteriai, gi velio-
nei — tegul būna amžina ra-
mybė.

Suvalkiėtis

Portage, Indiana

Neseniai Kalvarijos kapuose
(Portage, Ind.) palaidojom a. a.
Uršulę N A V A R D A U S K I E N Ė,
kuri ilgus ir sunkios ligos iškau-
muota mirė, vos sulaukusi pu-
sės amžiaus.

Minint Amerikoje kapų puo-
šimo ir mirusiųjų prisiminimo

dieną, ant velionės kapo žydėjo
gyva gėlė, specialiai p. Stasio
Raudonio atvežta iš Lietuvos.

Velionės vyro Alekso ir šei-
mos pastangomis ant velionės
kapo pastatytas gražus granito
paminklas.

Švenčiant Amerikos Nepri-
klausomybės šventę — liepos
4 d. po gedulingų apeigų vietos
šv. Kazimiero lietuvių parapi-
jos bažnyčioje, visi nuvažiuo-
me į kapines, kur kun. I. Urbo-
nas šventindamas paminklą ta-
rė: "Tegul šis paminklas am-
žiams liudija, kad čia ilsisi Su-
valkijos lygumų dukra Uršu-
lė Navardauskienė - Dambraus-
kaitė".

Po apeigų kapinėse apsilan-
kė Alekso Navardausko reziden-
cijoje, kur a.a. Uršulės duk-
ra Janina, padedant kitiems šei-
mos nariams, visus pavaišino.

Šiuo metu Janina lanko savo
dėdes, tetas ir kitus gimines
Lietuvoje, šveicarijoje ir Vo-
kietijoje.

J. J.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

J. VENCLOVA

LIETUVOS POLITIKA, IŠDAVOS IR SUGESTIJOS

J. Venclova yra padaręs, parašęs ir išleisęs visą eilę
Lietuvos ir lietuvių tautos praeitį liečiančių knygų. Jis
naudotojis lietuvių ir užsieniečių studijomis bei doku-
mentais. "Lietuvos politika" yra paskutiniuoju jo studija.
Šią ir kitas J. Venclovos knygas galima gauti, jeigu jos
dar neišparduotos, "Naujienose". N. Red.

(Tęsinys)

Svetimšaliai kolonistai veikė
ir neigiamai Lietuvos valstybę,
pvz., Vilniaus svetimšaliai pir-
kliai 1382. VI. 12 d. vadovau-
jami Hannulo (Hans von Re-
ge), slantai atvyko į Vilniaus
pilį, užmušė sargybas ir paė-
mė patį pilį į savo rankas, tuo
padėdami Jogailai nušalinti
nuo valdžios Lietuvos karalių
Kęstutį. Ir vėliau svetimšaliai
sudarė Lietuvai nemažą prob-
lemų, pvz., kad ir Vilniaus mies-
to internacionalizmas buvo
viena iš svarbesnių paskatų
lenkams užgrobti visą Vilniaus
kraštą.

Lietuvių Neatsargumas

Lietuvos politikai ir tuo pa-
čiu lietuvių tautai daug kenkė
pačių lietuvių neatsargumas.
Dėl nepakankamo atsargumo
buvo geriausi Lietuvos valdo-
vai: Mindaugas, Kęstutis, Žygi-
mantas Kęstutaitis, kurie ne-
pramatė, kad gali būti niekšų

nužudyti ir pan. Tad M. Litua-
nus (82-32) perspėjo: "Niekad
netikėk savo priešą, nestatyk
jo šalia savęs... Dar mūsų
krašte gyvendami, jie (svetim-
šaliai) slapta perdirvinėjo mū-
sų nutačius saviesiems". Inž.
V. Zemaitis (Liub., 12 p.) rašė:
"Lietuviai unijoj su lenkais
buvo tik daliniai kalti. Svarbiau-
sia politiniai jie buvo neatsar-
gūs, pasitikėdami lenkų paža-
lais ir gražiais žodžiais. Buvo
permažai atsparūs lenkų bliz-
gučiams: herbams, lenkų slėk-
tos laisvės bei privilegijoms
ir net pagaliau pačiai lenkų kal-
bai".

(Bus daugiau)

FIGHT HEART DISEASE

A. A.

MCSŲ MYLIMAS TEVELIS, SENELIS,
UOSVIS, BROLIS IR DEDE

Kun. Dr. MARTINAS A. KAVOLIS

gimęs 1897 metų lapkričio 14 dieną Gargžduose,
iškelia į Amžinuos namus 1979 m. rugpjūčio 10 d.

Paliko giliame liūdesyje: sūnus Vytautas Kavolis su šei-
ma, duktė Andrea Kavolis, trys seserys — Marija Lengvi-
nienė, Lina Kandis su šeima ir Berta Basteika su šeima bei
kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Seima prašo gelių nesijusti.
Kūnas pasarvotas Kosary koplyčioje, 3100 W. 59 St.
Lankymas sekmadienį 5 val. popiet, o 7 val. vak. bus
pamaldos.

Pirmadienį, rugpjūčio 13 d., 7 val. vak. Tėviškės para-
pijos bažnyčioje bus budėtuvis. Antradienį 10 val. ryto po
laidotuvių pamaldų bus lydimas į Bethania kapines.

Visi a.a. kun. dr. Martino A. Kavolio gimines, draugai ir
pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir su-
teikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

SŪNUS, DUKTĖ, SESERYS, GIMINĖS.

Laidotuvių Direktorius Kosary. Tel. 434-4246.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Turėdami didį Kunigą Dievo namams, artinkimės tikra Irdimi,
pilnu tikėjimu". — Ebr. 10:21, 22.

Kuomet Dievo vaikeliai nori artintis pas jį ir būti jam patinkamais, jie
turi turėti nesuteptą sąžinę, kad galėtų sakyti: aš darau visa norėdamas pa-
mėgti Viešpačiui, o taip pat stengiuos pamėgti geram ir teisingam žmogui.
Neužmirškime, kad tas, kuris pradėjo mums gerą priėmimo darbą, nie-
kada nesikeičia: jei mes pilnai tikime į Jėzų padarytąjį permaldavimą už
mūsų nuodėmes, atnaujinami savo pasivertimą ir laikydami savo auką ant
altoriaus, nedarydami kas mums patiems patinka, bet kas patinka Dievui, tai
žinokime, kad pabaigę savo žemišką kelią, mes įeisime į amžinąjį mūsų
Viešpaties karalystę ir išgirsime jo pagyrimo žodžius: "Gerai darei, gerasis
ir ištikimasis tarnė"

SV. RASTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

MŪSŲ SPAUDOJE

Dangus pradeda griūti žymus pedagogas ir vadovėlio bei pratybos sąsiuvinio nekalbantiesiems lietuviškai autorius A. Rinkūnas. Tėviskis žiburis 31-32 nr. vedamajame "Dangus dar negriūva" rašo apie mokytojų svarbą lietuviškų mokyklų išlikimo. Ten pat aptaria mokytojų mažėjimo priežastis ir nurodo išeitis: "PAGRINDINĖ priežastis yra kylančios mūsų jaunų tėvų abejingumas lietuviškai mokyklai. Yra jau tokių tėvų, kurie pradeda atsiboti ne tik nuo lietuviškos mokyklos, bet ir nuo lietuviškos. "Kam to reikia, — sako jie. — Iš lietuviškos duonos nevalgysiu." Tokiai būklei esant, nedaug ką padeda ginčijimasis ar barinimasis. Daug veiksmingesnis būdas yra sudaryti sąlygas, palengvinančias vaikų vežiojimą į mokyklą. Pavzdžiū duoda anglų mokyklos, ypač sekty. Jos vaikus paima iš namų ir parveža autobuseliais, kuriuos nepripina mokyklų organizatoriai. Reikia jau labai prieš lietuvių užkietėjusį tėvų, kurie neleidžia vaikų į mokyklą autobusėliu, privaziavusį prie durų. Kiti mokyklinio amžiaus vaikai lieka namie dėl to, kad vaikystėje neismoko lietuviškai kalbėti. Tėvai gal juos ir išleis į mokyklą, bet bijo, kad nebūtų dėl savo kalbos atstumti ar net sugėdinti. Jeigu tinkamai susirūpiname lietuviškai nekalbančiais vaikais, tai mokytojų skaičius mokyklose ne mažės, o gal net padidės, kaip tai rodo praktika amerikiečių mokyklų. Mokytojų skaičių pakelia ir didesnis dėmesys priešmokyklinio amžiaus vaikams. Nuo seno dėl specialių trūkumų būvome įpratę teikti atskirus vaikų darželius, ir tai tik vaikams nuo 5 metų. Dabar jau yra prasidėjęs judėjimas turėti vaikų darželius prie mokyklų, ir tai ne vieną, o du: 3-4 metų ir 4-5 metų vaikams. Darželių turėjimas mokytojų skaičių padidina, nes

yra vaikų, kurie tik per mokyklos darželį ateina į pirmąjį skylių. Didelis mokyklos priešas yra ir jaunų šeimų išsikėlimas iš didžiųjų centrų ne tik į priemiestius, bet netgi į atskiras vietas, iš kurių į mokyklą yra labai toli, kartais net šimtas kitas mylių. Jeigu šeima atsidūrė nuo mokyklos nepasiekiamame nuotolyje, tačiau netoliese gyvena viena kita lietuvių šeima su vaikais, tenka oraganizuoti mokyklos pakaitalą — židinėlį, į kurį paeiliui suvažiuoja arčiau gyvenantieji vaikai. Tokie židinėliai ysttelto turėtų rysi su artimiausia mokykla, iš kurios ateitų pagalba priemonėmis ir gal net vizituojančiais mokytojais.

BLOGIAUSIAS atvejais, kai lietuvių šeima atsiduria viena, toli nuo kitų, lyg sala vandenyne. Yra didelė tautinė nuodėmė tokia šeimą palikti vieną Dievo valiai. Tokia šeima turi būti žinoma ar tai artimiausiai Bendruomenės apylinkėi, ar tai lietuviškai parapijai. Jeigu nežinoma, turi bandyti susirasti pati, o kai jau ryšys surastas, turėtų susilaikyti tokios pat globos, kaip ir minėtieji kelių šeimų židinėliai. Nepamirštamas ir senelių vaidmuo. Kol seneliai gyvena su jaunaisiais kartu arba netoliese, jų vaidmuo lietuviškos išlaikymo yra didelis, nors iš šalies ir nelabai matomas. Jeigu jaunieji išsikelia tolimesnes vietas, pasiimdami su savimi senelius, tai šie pasitarnauja užima senosios vargo mokyklos mokytojų vietą. Jei seneliai gyvena toli, reikėtų nepagalvėti išlaikyti vaikams bent telefonų su seneliais pasikalbėti lietuviškai arba užregistruoti senelių pasakojimus į magnetofoninę juostą ir persiųsti vaikams pasiklausti. Šitokia kaimų bandyta praktika rodo, kad vaikai mieliau klausosi senelių balso, negu žiūri kurio nors kvaio filmo televizijoje. Lietuvis išradimui nėra gaminių skaičių padidina, nes

baigti šia išvada: ant lietuviškų mokyklų dangus dar negriūva: jis negrius, jeigu kiekvienas atliksime savo netaip jau sunkią tautinę pareigą.

Didžiausią atsakomybę neša dėl lietuviškos mokyklos išlikimo Lietuvos Bendruomenė. Betgi jos vadai yra užsiėmę politikavimu, tikrumoje pseudo politikavimu ir neturi nei laiko, nei noro auklėjimo reikalam. Jų įgaliojimai dargi kartais trukdo savo projektais mokytojų ir tėvams bei jų komitetams. Ne veltui straipsnio autorius apie juos visai neužsimena, kreipdamasis tik į tėvus ir mokytojus.

K. Petrokaitis

TRUMPAI

— **Visuotinis metinis** Čikagos ir apylinkių liudninkų susirinkimas ir naujos valdybos rinkimai įvyks spalio mėn. 21 dieną 12 val. Evangelikų-Reformų salėje, 5230 So. Artesian Ave.

— **Gyvenimo kelias** — tai ALTOs Ciceros skyriaus sekretoriaus Stepo Paulausko parašyti atsiminimai, kuriuose jis aprašo, kaip rusai tvarkė Lietuvos policiją ir lietuvių areštus; kaip 1940 m. raudonoji armija okupavo Lietuvą. Aprašyti lietuvių vargai patekus į Belgijos anglų

kasyklas. Knygute 70 puslapių, iliustruota, gaunama Naujienose, kaina \$2.

— **Solistai** Gina Čapkauskienė ir Rimas Strimaitis, taip pat muzikas Jonas Govedas dalyvaus Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos rengiamo koncerto programoje. Koncertas ir tradicinis balius bus rugsėjo 22 d. Ruošia Parapijos taryba, pirm. Vacys Lelis.

— **LKVS Ramovė Clevelando** skyrius ruošia pavėjų žurnalui "Karys" pagerbti rugpjūčio 26 d. Lietuvių namuose.

— **Siaurės Amerikos lietuvių** Vasaros sporto žaidynės įvyks rugsėjo 1-3 d. Clevelande. Rugsėjo 8 ir 9 dienomis ten bus teniso pirmenybės.

— **Chicago's Svetimo Taryba** praneša, kad septyniuose aukštesniosiose mokyklose ir keturiuose pradinėse mokyklose bus dėstomas įvairios svetimos kalbos, tačiau lietuvių kalbos nėra nė vienoje.

— **Dalyk kolegių**, 7500 So. Pulaski Rd., bus įvairūs kursai suaugusiems. Jie prasidės rugsėjo 10 d. ir tęsis aštuonias savaites. Dėl registracijos ir kitų dalykų kreiptis tel. 735-3000.

— **Vyčių seimo banketas**, labai iškilmingas, bus rugpjūčio 18 vakare Radisson-viešbutyje, Čikagoje. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti. Įėjimas \$17.50 asmeniui.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIO

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

V. VALANTINAS

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmoko daugiau kaip AŠTUNIS MILIJONUS dolerių — apdraudų savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško peino, namais patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukšto mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — knopų vyrai visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės ir SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

207 W. 30th St.

Tel. (212) 543-2218

niui. Vietas rezervuoti tel. FR 6-6489. Tuo pačiu telefonu pasikambinus bus galima gauti informaciją apie kitus įdomius Vyčių seimo parengimus. (Pr.)

• **JAV LB (R) Cicero Apylinkės Valdyba** š.m. rugpjūčio mėn. 19 d. 12 val. vidurdienį rengia GEGUŽINĘ ponų Grinių ūkyje, Rt. 5, Box 18-A, Lockport, Ill. Maloniai visus kviečiame dalyvauti. Tel. 656-2550. Ponų Grinių tel. (815) 838-8555. V-ba

• **Tauragės Klubas** kviečia visus į pikniką sekmadienį, rugpjūčio 19 d., tuoj po pietų Šaulių namuose, 2417 W. 43rd St. Bus įvairių valgių ir gėrimų. Gros A. Ramonio orkestras. Įėjimas tik \$1. (Pr.)

PASTABOS IŠ TOLO

(Atkelta iš 4 psl.)

josė vietose lietuviškos publikos buvo daug ir tai rodo, kad piknikai — gegužinės lietuvių yra mėgiami ir noriai lankomi, o tuo pačiu pareiškiamas pritirimas ne tik rengėjams, bet ir vietos savininkams. Nesunku suprasti "kiemo" ar "sodybos" savininko nuotaiką, kai keli šimtai "svečių" išvažiuoja namo, savininkams palikdami susitvarkyti ir kiema, ir sodybą. Savininkams, ne tik rengėjams, taip pat priklauso padėka.

Vienintelis labai didelis lietuvių piknikas viešame parke, ga kiek tolokai už miesto, įvyksta vieną kartą metuose, tai A. Skirniaus leidžiamu "Lietuvių Dienų" ir "Lietuvių Amerikos Vakarose" piknikas, kurį, kaip ir "senovėje", privažiuoja tikrai nepaprastai daug lietuviškos publikos — iš arti ir toli. Šįmet toks piknikas įvyks RUGSEJO 16 DIENĄ.

DAR NIEKO BAIŠAUS

Pacientas psichiatruui: — Esu, susinervinęs. Mano žmona kalba miedodama. — O ką ji sako? — Vis kartoja: "Ne, Karoli, ne!" — Tai nieko baisaus. — Kaip tai? Juk mano vardas Vilhelmas! — Sakau, kad nieko baisaus, kol ji sako "ne".

— Teigiama, kad mechanikai įspėjo DC-10 lėktuvų bendrovės vadovybei apie galimą motoro nusmukimą, bet dabar niekur neranda to įspėjimo.

ATSEMINIMŲ SKIRSNELIAI

Grazi, lengvai skaitoma įdomi 250 puslapių knyga su krauta autoriaus troboje. Čikagos ir apylinkės lietuvių skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiimti. Kitu gyvenantieji prašomi užsisakyti paštu.

Knygos kaina — 5 doleriai. Autoriaus adresas: 7114 S. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikatu Jums gali padėti teisininko Prano Šulc paruošta, — teisėjo Alphonso Wells peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00. Pašto išlaidoms pridėti 90c.

NAMŲ REMONTAS

Langai — Dury — Porčiai — Cemento laiptai — Šaligatviai ir kita. Kalbame lietuviškai. Tel. 476-5635

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS. DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PEITRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

Registruokite savo namus biznius, sklypus pardavimui jau 26-tus metus veikiančioj istaigoj, o pirkdami pasiteiraukite.

Du butai, medinis su sklepu ir garažas. Svarus, gerai prižiūrėtas. 63 ir Troy.

Auto butai, mūrinis, įrengtas sklypas auto garažas. Avers ir 26-ta.

Medinis namas su geležies (Hard ware) prekių krautuve. Nebrangus.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

vairi apdrauda — INSURANCE BUTU NUOMAVIMAS — parekam nuomininkus 4243 W. 63rd St., Chicago Tel. 767-0600.

3/4 kamb. 20 metų mūr. bung. prie 77 ir Kedzie. Centr. vėsinimas. Tūš. Mas. Pasilikit. 925-6015.

10 butu 2 aukštų mūr. prie 64 ir Mozart. Gazo šiluma. Nauja elektra. Reikia parduoti — pasiūlykit. 925-6015

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

CASHIER

Hours 5 AM — 2 PM Benefits — Profit Sharing Plan. Paid Medical — others.

SOUTH WATER MARKET SALARY BASED ON EXP. Call CRAIG 829-7700

INTERVIEWERS

\$200-\$300/Week. Full or part-time. Man or woman, 20 years and over. We have 50 immediate openings for interviewers to work in our advertising circulation department. No experience necessary, will train. Call for appointment Sunday through Monday, 487-5300.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MAINTENANCE

Someone to take charge of building maintenance, including machine & electrical repair for small business. 733-3313

EXPERIENCED PLASTERERS

Will furnish materials. Steady Work. Call in English: RE-HAB CONSTRUCTION 1127 W. Farwell, Chicago, IL 60626 465-5806

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių apšildomas butas, su apmokėtomis vandens, elektros ir gazo sąskaitomis suaugusiems, be gyvuliuku Brighton Parke. Tel. 254-5480.

ISNUOMOJAMAS 6 kambarių butas su 3 miegamais Marquette Parke, prie 61-mos ir Troy. Tel. 434-4617.

Gentle pump action will not frighten pets. Sergeant's the pet care people. © 1979 Miller-Morton Company, a subsidiary of A.H. Robins Co., Richmond, Virginia 23230.

DAR NEVELU

PALIKIMAS. Modernus apie 20 m. 2 butų mūro namas ir mūro garažas. Įrengtas beismantas. Prašau teirautis ir perduoti savo telefoną apžiūrajimui iš anksto. Viliojanti kaina.

LABAI SVARUS 2 butų namas ir garažas, elektrinės durys, atskiri garų šildymai, Brighton Parke. \$37,000.

Tuščias sklypas, tinka naujo namo statybai Marquette Parke.

2 AUKŠTŲ mūro namas ir 2 auto garažas. Apie \$6,000 pajamų. Naujas stogas, garų šildymas, apsauga nuo potvynių, alumininis langai, gite pirkti už \$41,800.

MODERNUS 2 aukštų mūro namas, apie \$18,000 pajamų. Geros sąlygos Marquette Parke.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 arba 737-8534

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI

Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose greitai, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS DUMPUTIS 4358 So. Washenaw Ave. Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$98 pusmėslui automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisyimas 2646 West 69th Street Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškviėjimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blaškai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapols, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642, - 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATAS

CHARLES P. KAL & Associates 2649 West 63rd Street, Tel. 776-5162 Trečiadieniais iš anksto susitarus. Seštadieniais iki 12 v. Vakaraus tel. RE 7-5047. Raštinė veikia jau daugiau kaip 40 metų, patarnaudama klientams.

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų. ANTANAS VILIMAS Tel. 376-1882 arba 376-5996

SKAITYK PATS IR PARAGINK DAR KITUS SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

Save not, have not.

You cannot spend tomorrow what you have not saved today. So the wise save for tomorrow by joining the Payroll Savings Plan today.

Because mighty U.S. Savings Bonds from little paycheck allotments grow.

And a Bond every payday could keep your doctor-to-be away. At medical school. Or take you away. On vacation.

So do put off for tomorrow what you can save today. Join the Payroll Savings Plan.

For, remember, a rolling Bond gathers no moss. But it does gather interest.

Which is why a Bond in time saves.

U.S. Savings Bonds are available at all banks and post offices.